

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA
DONARÀ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobará en tots los kioscos y demás llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

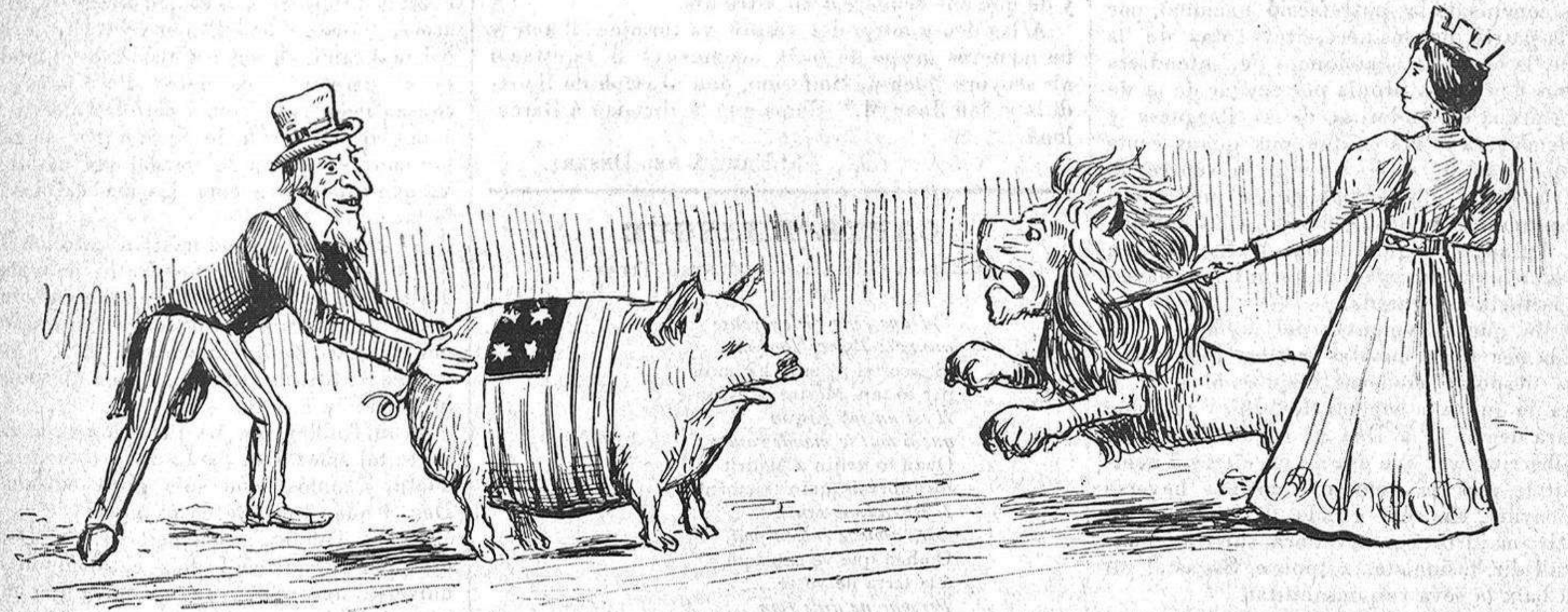
En Barcelona: semestre, 2 pesetas
» » un any, 3 »

En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 4'00 »

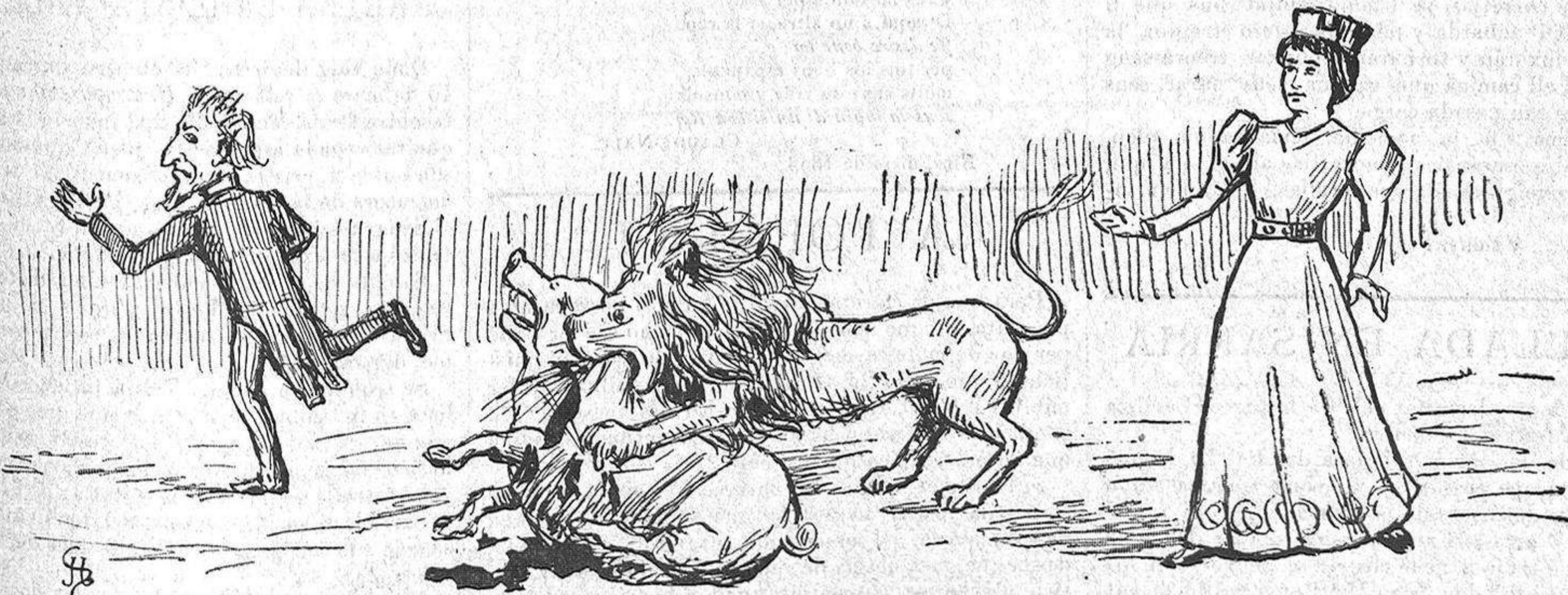
Extranger: semestre. 3 pesetas

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª — La correspondencia al Administrador

ESPECTACLE INTERNACIONAL

¿ ?

!!! !!!

¡Eureka! Sortiu de vostras tombas milicians d' Espartero, per donar un repicament d' ossos per lo triomf colossal, per la gran victòria que alcansará en lo día de demà, lo sucesor de vostre idolatrat jefe, lo company vostre, que no ha tingut may de ficarse el morrió fins á sota la barba perque tenia y encare te apesara de sa decrepitut la cara á proba de morrió. Apa, burots, escombriayres, apaga llums y aixuga caixas de tots los municipis; á punt tots, disposats á cumplir las ordres que ja teniu donadas, ab escrupulositat exacte baix pena de cessantia per agradar al Cèssar, don *Trinito*, y tireu al dret, que ja us ne sortiran de Sancho Panzas, disposats no tan solsament á fer de Pilats rentantse las mans, sinó á fervos de padrins, á ajudarvos á treureus del fanch. Si de Comas y Masferrers n' hi ha á totas las provincias, de Planas y Casals n' hi ha poquets; aquest es un peix que 's porta l' oli, puig segons se diu y es de creurer, dadá la semblansa que te ab en Tort y Martorell, tan mana en temps del pretoriat de 'n Comas, com ab lo del seu propi.

¡Apa donchs, parásits y habitans del cementiri; á votar tothom!

Demà surtirá, demà será el día de la trampa, del enredo, de la putineria, del escándol, la proba mes palpable de la corrupció de costums, de sentiments, de la carensia de dignitat d' un poble! Demà es el gran día en que el poble espanyol, ab lo perfectísim dret que li donan las lleys anirá á elegir als que han de dessidir de la ruina total de la nació, y disposarse á vetllar desde lo alt del Capitoli, ó siga en los llochs comuns de la putrefacció nacional, per l' honra de la patria, per las necessitats totas de 'ls districtes que 'ls elegiren, abandonant per atendre las obligacions de sa casa propia per cuydar de la de tots, y com á proba esplendorosa de sa llarguesa y desinterés; demà será lo día en que uns quans cents d' homes, menjarán d' arrós, trayent lo ventre de pena y encar molts d' ells arreplaganti uns quans ralets pel consúm de pá per la senmana. Llástima que tots los días del any no siguin diadas d' eleccions, en que quan menos los encarregats de ferhi la trapassera, tindrian la taula assegurada.

Pochs días fá, que la voluntat del poble soberá, fou destruhida per unas cuantas ratllas radactadas per un dels déspotas moderns responsables, ab lo gargot á sota de qui te la sombra de ferho y lo poble soberá tornarà demà, si á Deu plau, ab lo mateix perfecte y lliberrim dret que usá ab las altres á nombrarlos diputats, mes ja veurém com per haverse cambiat de cuyner, tindrém girada la truyta y en lloch de surtir majoria conservadora, surtirá republicana.... vull dir, fusionista.... ¡pobre Sagasta! ell que governa baix la seva responsabilitat.

Aixó mes demostra que lo poble soberá reuneix cualitats dignes d' altres amos, puig es dócil, humilt, creyent, pacient, etc. etc., reunint totas las condicions per tirar un carro, sols te de menester un que brandeiji la tralla, perque en sentint los xiulets y espetechs de corretjas, ja 'l teniu ajupit fins que li han carregat l' aubarda y ¡ab quín salero tragina la carga! Lo punxarán y tornarán á punxar, treurá sang á dolls, mes ell camina que camina sens parar, sens descansar de tan pesada carga.

Demà, demà 's fá la comedia, demà tan si plou, com si fa sol, posarán las esmorrallas al poble á qui, perque no 's veigi las llargas orelles, li diuhen soberá....

Arri, arri.... y llenya.

F.

VETLLADA EN SARRIÁ

Ab verdadera solemnitat celebrá lo Círcol Carlista de Sarriá la festa dels mártirs.

Després de la funció religiosa del día 10, tingué lloch lo diumenge passat la "Corona poética" que dedicaren als defensors de la Patria.

Presidia l' acte lo Excelentísim senyor Duch de Solferino que tenia al seus costats al senyor don Joseph de Bobadilla, don Joan M.ª Roma y al elocuent

orador Rvt. Pare X. que dona las conferencias cuarsmals en dit Círcol, y á la Junta Directiva.

Després de la marcha de D. Carlos, va ferse la presentació dels senyors que presidian llegint després sentidas poesias alguns socis del Círcol y fent un discurs magistral, ple de doctrina, exuberant de imatges hermosas dedicadas als mártirs de la nostra causa que arrancaren nutrits y prolongats aplausos, lo Pare X. Atacá las doctrinas fundamentals del liberalisme serp venenosa que xucla nostras fonts de riquesa y aniquila la Espanya pera portarla á la completa bancarrota; ab brillants frases dibuixa lo que es l' arbre sant de la Tradició y las salvadoras ensenyansas que enclou y la confiansa que debém tenir en aquell Rey que ha de tornar á la Patria á sos passats temps de grandesa y esplendor.

Una pluja de aplausos y vivas corona la magnífica peroració del Pare X.

En la segona part, després de la lectura de varias poesias plenas de pensaments hermosos, lo senyor Roma feu lo discurs dedicat als mártirs. Comensá fent un estudi de lo que es y representa la festa instituida per Don Carlos, demostrant que sols la Comunió Carlista es la que dona al mon l' espectacle grandios de resar públicament pels seus difunts, que son los de la Patria. Fa un paralelo de lo que sería la Espanya Tradicional y lo que es la Espanya parlamentaria; fulmina severos cárrechs contra els causans de nostras desgracias, contra 'ls que abandonan als soldats ferits que tornan de Cuba sense pá després de haver derramat allí la seva sang.

Lo senyor Roma era interromput frecuenment ab estruendosos aplausos, sent cordialment felicitat per l' Excelentísim senyor Duch de Solferino y demés senyors que presidian lo solemne acte.

El coro del Círcol cantá ab verdadera afinació l' himne als mártirs, y 'l senyor Roma, á instancia de la Junta Directiva doná las gracias á tots los que ab la seva presencia ó ab son animós concurs havían contribuit al major esplendor de tan notable festa, y fent de passada alguna alusió que arrancá forts aplausos y de que ens ocuparem un altre día.

A las deu y mitja del vespre va terminá l' acte y un numerós grupo de socis acompanyá á la estació als senyors Duch de Solferino, don Joseph de Bobadilla y don Joan M.ª Roma que 's dirigian á Barcelona.

L' ERMITÁ DEL DESERT.

CARTA BILINGÜE

A mon cher ami LO MESTRE TITAS

*Dans cette ville joyeuse
avons le Prince Borbon.
¡S' acosta! ¡com hi ha mon!
per lo tan, Mestre, alegreuse.
Il est un joli gasçon
que á tout le monde ravit.
Quan lo vejim á Madrid
los liberals ¡quín trastorn!
Il est en bon santé,
fort, robuste et bien poll.
Diuhen que ve cap aquí
á la terra de vosté....
Personne ne doute point
que vous le verrez bien tot.
Si hi ha algún liberalot
que 's prepari mentrestant.
Car son Pere Charles sept
viendrà, dit on avec lui;
y res mes dich per avuy.
D' aquí á un altre, si la rep.
Je desire bone loi
per tots los bons espanyols,
molts anys de vida y consols
sous la main d' un si bon Roi.*

CLAUDE-NALK.

Nice, mars de 1898.

A TOFOLET

Pera major claretat, dividiré en tres parts la teva pregunta, perque suposo, que si tú no ho vas fer sigué per por de molestarme: 1.ª ¿Meditá lo coronel místich, lo que feya? 2.ª Obrá be lo aludit militar al fer públich l' escrit de marras? 3.ª En cas de estar en condicions de ferho, havia d' escullir un periódich que no passa de católich liberal?

Si lo senyor aludit, al posarse al cap la seba de empastifar paper, hagués fet una miqueta d' exámen de concienzia, repassant los actes tots de la vida, desde que gosá del ús de rahó fins el día d' avuy, estich plenament convensut que no hauria agafat la

ploma per tal objecte y en lloch de rómprers la clepsa rumiant, s' hauria fumat un cigarret ab tota la tranquillitat del mon, sense cap rum-rum á dintre.

Quan lo dimoni nos tenta per induirnos á donar fugida á lo que per dintre corre inquiet per sortir á fora, lo qual pot ser en desmérit d' un altre, hauriam de pensar sempre en si 'ns trobem en el mateix cas. Pensar que un xerraire no pot reptar á un altre xerraire, com un lladre, no pot ferho á un altre lladre, no perque no 's puga ni siga meritori procurar corretjir al que va errat, sino per la inutilitat de la correcció, puig si no 's mama 'l dit, l' altre podria contestarli, ¡ja 't veig maco! tú vols que calli perque xerrant tot sol, te sentin mes, no vols que robi, perque quedi mes pasta per las tevas unglas ¡oydá!

Jo asseguraria que lo senyor Coronel, no va llegir lo c. V. II. v. I. a V. del Evangeli, segons Sant Mateu, perque si aixís hagués sigut, estich del tot convensut que no hauria comensat á escriurer aquella entre altres relliscadas.

Lo segón punt, es mes pelut del que sembla puig recapasitantlo, resulta als ulls del mon, que las lleys li permeten y per lo tant s' ha de suposar que no hi haurá res de mal, baix lo prisma indicat. Y si tractem de lo que será devant la mirada del Suprem y Sever Jutje, no podem, debem ni volem pensarhi, puig ja vindrá el día de las justas reparacions que á tots nos ho explicarán. Per lo meu modo de pensar, tinch de confesarte, estimat Tofolet, crech que no obra pas bé, y dich aixó perque tinch en compte lo cárrech que dit Coronel místich ostenta y la veritat, al veure que á la obligació sola á que aquell cárrech el lliga diariament, hi fa campana la major part del any, m' ho afirma. Y ¿Cóm pot un home aixís reptar á un altre perque se separa de la seva missió, quant no te present ell mateix que hi falta, rodant sempre d' Herodes á Pilat?

Referent al tercer punt, te diré que si el senyor Coronel tingués tal grau de virtut que la trasmetés practicantla á sos semblants, enseyantla per medi del exemple, no tindriam cap inconvenient en concedirli si estés de nostre má, el que fes ús de tota classe de armas "bonas s' enten" per corretjir á los que van per mal camí, enseyant als altres el modo de no faltar al compliment del deber. Pero jamay li donariam consentiment, que com á católich anés á donar vida, á colobarar y servir de reclam per engaviá aucells, per compte y profit de periódichs católichs-liberals, als que tots sabem com los ha calificat qui podia ferho.

No crech al Coronel místich católich liberal perque si ho fos ¡oh si ho fos! No hi ha paraulas en el diccionari, amich Tofolet, per execrá com se deu als católichs liberals y molt mes encare, si son guardians del Santuari, perque alashoras, ja no son homes, son verdaders fills del Llucifer. ¡Com que sols pensan ab lo ventre!

Prou Tofolet, perque quan me ve á la pensa aixó, sento tal emoció en tot lo cos y l' esprit queda tan abatut y confós, que sols puch exclamar. ¡Oh bon Deu, y quan lliure fereu al home!

Prega, Tofolet, prega molt, al bon Deu misericordiós, per la conversió dels católichs-liberals, peste universal execrable, ronya y tinya que ha embrutat á nostra patria, y prega també perque nos conservi l' enteniment á fi de no caurer en la tentació de serne.

LO MESTRE VELL.

ALTRA CARLISTA VALEROSA

Quan vaig llegir en lo número extraordinari del 10 de mars la relació de *Una carlista valerosa*, vaig resoldre fer la relació d' altra carlista valerosissima, que tal vegada está encara plena de vida, respecte son noble y cristiá comportament ab tres heróichs defensors de la causa de Deu, Patria y Rey.

Sens mes introduccions, aném al fet histórich sucsehit en un extrém de la plana de Vich.

Saballs, de trista memoria, fou un día fogueijat tres vegadas, tornant de Mataró, per las columnas liberals. Una d' ellas lo sorprengué cap al tart en el poble, digamli Sant P.

Se trobava en aquella ocasió la valerosissima carlista en dit poble. Com la columna perseguí prop d' una hora á Saballs, que 's declará en retirada, aquella heroína temé ab fonament que arrivant los cipayos á casa seva, haurian espantat á sos fillets que estavan sols y poch distants del foch, mes que mes sabent que son pare era 'l Contralort del Hospital de sanch, carlista.

Ella previsor, comprá una ampollita de vi bo

3'50 pessetas

MAGNÍFICA OLEOGRAFÍA

A 6 tintas. 79 per 55 centímetros

pera retornarlos si fos necessari. ¡Quan servey feu aquell vi! Era fosch quan marxá del poble y al arribar á cert punt del camí distant un quart de casa seva, senti llastimosas veus y jays! prolongats. Ella va pararse y revestida de valor digué en alta veu: ¿Quí sou? ¿Qué teniu?

Los tres joves carlistas sofocaren sos gemechs teament alguna nova emboscada dels cipayos, mes ella, acostantse á ells, los digué: No temau, so una dona que confiada en la protecció de María Santíssima estich prompte per socorre'us y arrancarvos de aquest barranch.

Som, digueren ells, tres carlistas de la partida de 'n Barrancot que, avans de rendirnos, nos hem tirat en aquest ribás plé de pedras y romagueras; estém contusos y no podém sortirnos d' aquest barranch.

La cristiana é intrépida carlista penetrá, com pogué, dintre l' espessó de romagueras, los confortá ab lo vi que portava, los aná trayent d' aquell precipici y sostinguts ab son bras y reposant mil voltas pel camí, arribaren ab mil penas á casa aquella dona ahont foren assistits y portats l' endemá á lloch segur.

Sempre que jo veyá á aquells tres joves, no sabían com alabar l' heroísmo de aquella dona. ¡Quins joves mes macos! L' un havia estudiat en la Universitat de Valencia.

Si dita dona y 'ls tres carlins son vius y llegeixen aquest fet, no dupto que dirán: Té tota la rahó y s' explica exacte lo Rector que conta aquella nostra desgracia.

¿Poden los lliberals contar heroísmes semblants? Asseguro que no.

UN RECTOR.

Vols de Manresa, 13 de mars de 1898.

Los que 's diverteixen de debó son los electors de Berga. Per no volgué consentir tanta putineria, que 's feya necessaria, per treure diputat al non Gibert, aquest ha preferit retirar-se; y com que aquestas cosas ab cinch minuts se resolen, ab aquest espay de temps, d' entre molts que 's presentaren y no tenían cap pisseteta, s' escullí al que recomanó en Rosiñol de Vich, lo del cuyro foradat, resultant ser lo senyor Ferrer Vidal Soler. No us enganyeu, electors de Berga, aquest nom no 'l confongueu ab lo del digníssim candidat per Vilanova, don Joseph, perque entre 'ls dos hi ha la mateixa diferencia que entre 'l pa negre y la pasta de tortell.

—Apa bergadans, los vostres protectors Pujol, Artigalás de Cardona, Artigas de la Pobla y Alsina de Gironella, capassos tots d' explotarlos fins á las entranyas, son los *remenes* de aquesta elecció, y per lo tant, conteu que procuran y treballan sols per lo profit vostre.... dich seu.

A vosaltres, com que diu que no teniu paladar y sí moltes dents, us han triat lo pa negre y encara confian tenirvos contents

Per cert, hem vist una fulla molt mal redactada, en la que *varios electores* de Berga recomanan la candidatura, no independent, sino lliberal de don Joan Ferrer.

Ens ha fet riurer lo peu d' imprenta, perque aixó de que en dugas horas o tres se redacti á Barcelona y s' imprimeixi á Berga y torni á Barcelona, es el *colmo*.

¿Qué tal serían las elecciones y qué tal deuen ser los *tales varios electores!*

Deu los fassi ben bons. ¿Sabeu qui son? Donchs, aquest *varios* ó averiats, son los senyors Pujol, Artigas, Artigalás y Alsina.

¡Pobres bergadans, ja us planyo!

En Nosedal ha trucat á la porta de la Tradició
Qu' entri si ve lliure de pecats, sinó que s'entorni.

Recomanem á nostres amichs y hasta als catòlichs de pèga, que lleigeixin los artículos que nostre amich é ilustrat escritor, don Benigne Bolaños publica en el *Correo Español* y que intitula *El partido católico*.

Felicitem de veras al insigne Eneas.

SEMPRE CARLISTA

Tant m' estimava 'l meu avi y tant jo volia á n' ell, que imprés tinch l' últim consell que va sortir de son llabi. Veu que s' apaga sa vida, que 's debilita son pit, me crida junt á son lliit y 'm diu ab veu eternida.

«Fill meu, de aquí pocas horas
»ton avi ja será mort,
»no deus envejar ma sort
»quan veig y sento que ploras.
»No ploris, puig no m' aterra
»aqueix pas trist y crudel,
»deixo mon cos á la terra,
»y vola ma ánima al cel.
»La mort que als mundans contrista
»es per mi dolsa y suau,
»si com jo vols morí en pau
»com jo has de viure carlista.
»Sé que ets lleal ab fe vera,
»carlista de convicció,
»¡ay! si fessis traició
»á nostra santa bandera!
»Trepitjarías la lley
»escarnint lo sagrat lema,
»mes.... serías anatema
»de nostre Deu, Patria y Rey.
»Fins jo ab espant de tothom,
»mouria la freda llossa
»y deixaria la fossa
»sols per malehir ton nom.
»Vveig que ploras y t' apenas
»sentint mon llenguatge dur.»
—Avi, ans que ser perjuraré la sanch de mas venas.—
«En tú ma esperansa fundo
»no ting cap remordiment,
»recórdat del jurament
»que fas junt á un moribundo.
»Rep, fill meu, la despedida
»de ton avi que ab anhel
»ha sigut carlista en vida
»y carlista será al cel.
»Gloria á nostra excelsa fe
»que endolsa una hora que espanta,
»¡visca la Religió santal
»y ¡visca Carlos seté!»

PORTA BOINA.

Vilaseca, 16 mars 1898.

LA CAMPAÑA DEL NORTE

per don Antón Brea.

Editada per la "Biblioteca Popular Carlista" y magníficament impresa en *La Hormiga de Oro*, acaba de publicarse una narració imparcial, seria y acabada de la lluyta sostinguda desde 'l 1873 al 76 en el Nort per la Comunió Católica-monárquica. Molts son los escrits mes ó menos notables, mes ó menos imparcials que s' han publicat relatant las nostres lluytas interiors y d' un modo especial sobre la passada guerra civil, pero cap autor, com el distingit militar y castís escritor don Antón Brea, ho ha fet ab tal minucióis exámen y ab tal coneixement de causa y ab tan estricta imparcialitat.

Y no es estrany que aixís siga. Lo senyor Brea fou testimoni dels fets de que fa historia, puig sent l' any 1873 comandant de artilleria del exercit lliberal va abandonar-lo per oferir á Don Carlos lo seu valor y la seva espasa.

Fins pels mes llechs en assumptos militars ofereix la obra atractius poderosíssims, puig la claretat ab que está escrita y la fácil relació dels fets la fa comprensible per tothom y cautiva de veritat.

Rebi nostra mes cordial enhorabona lo valerós general carlista D. Antón Brea per haver demostrat tan brillantment que no es patrimoni exclusiu dels lliberals lo *fer historia* de nostras guerras contemporáneas.

Rebi mil enhorabonas també la "Biblioteca Popular Carlista" per havernos presentat una obra digna de figurar en todas las llibrerías tan per la ben acabada com per lo magníficament ilustrada.

S.

LOS RENAIXENSOS... Á LAS URNAS

Nunca es tarde cuando llega, diuhen los castellans y aixís ho repetim nosaltres ara, ja que la farsa electoral de demá presentarà, en Villafranca, un aspecte nou, puig per primera vegada se lleansarán á la lluyta, com se sol dir, los *renaixensos*, deixant en un raconet las flors, violas y romaní, y donant un salt desde las alturas dels jochs florals al corromput camp de la política pastelera, volent portar als banchs del Congrés un diputat catalanista, un nou representant de la patria *chica*.

Prescindint de la personalitat elegida per ells com á candidat al qui si alguna volta aludim será tan sols en el terreno de las ideas, y concretantnos sols al fet de anar á la lluyta los *renaixensos*, res tindriam de dirhi y poch ens importaria que concorregués un diputat mes al *respons* final de lo que está morintse, pero son *órgano* en aquesta ciutat, possehit de una frisansa federal desde el meeting de Villafranca,

arremet contra nostra comunió ab forma molt incorrecte y ab frases de pésim gust.

Encara que sempre s' ha distingit *La Renaixensa* y sos satélits per son esperit anticarlista y hasta cert punt, irreligiós, son mes de estranyar en aquests moments sos atachs, que podem calificar sens por de pecar de injustos, de desvergonyits, puig no contant ells ab suficients forsas pera acudir á la lluyta electoral en cap punt de Catalunya, hi van ara ab elements enmatlleuats, aixó es, apoyats per los federals y demés gent anticatólica y pásminse nostres lectorsh mendicant també los vots de nostres correligionaris, valguentse de tota classe de influencias pera lograr que 'l partit carlista, de qui tan mal parlan, los presti son concurs en todas las seccióis de que 's compon el districte del Panadés. Y com ells saben molt bé que 'l regionalisme de nostra Comunió es molt distint del que ells defensen puig nostra bandera ostenta los tres lemas de Deu, Patria y Rey y ells, segóns diuhen, no mes creuhen en Catalunya, á fi de obtindre los vots de nostres amichs recomanan son candidat com á persona sumament religiosa y en alguns punts, com Piera, sentia passar com á carlista. Nosaltres no negarém que 'l candidat siga catòlich, ¿com negarho si es veritat? pero si afegirém que es anticarlista en extrém, y després de lo succehit en lo meeting de Villafranca, los carlins del Panadés deuen permanecer retrets en la próxima lluyta electoral.

Lo que passa á Villafranca es una lliadó solemne pera tots los que patrocinan la formació del *partit catòlich*. Catòlich es lo candidat catalanista y 'ls bons catòlichs no 'l votaran ¿per qué? Que respanguin per nosaltres los catòlichs del Panadés.

Per aixó sentim de veras que en Miquel Junyent, distingit lletrat d' aquest col·legi, com li diu pera respallarlo *La Renaixensa*, (y que s' ho mereix per altra part) sens tenir en compte los cárrechs que desempenya, entre altres que 'm callo, lo de secretari de la Pía Unió de Sant Miquel Arcángel, associació carlista hasta 'l moll dels ossos, se presti á treballar pel candidat catalanista, interessantse pera que son pare presidís l' *aplech* que tingué lloch lo diumenje passat, y sens tenir en compte que la Junta Regional Carlista ha parlat respecte 'l particular.

Guardi nostre amich Junyent las sevas forsas, las sevas amistats y 'l seu valer pera acudir á la lluyta quan siguin necessarias al partit cartista. Y no 'm vingui en que ho fa com á particular ó despossehit dels honrosos cárrechs que desempenya, puig llavors creuríam que 's lliberalisa y que professa la teoria eminentment lliberal de las dos naturalesas, contrarias en tot á la doctrina catòlica. No digui tampoch que ho fa pel carácter religiós del candidat perque llavors també li dirém: *O semos ó no semos*. Lo candidat catalanista no s' ha presentat com á catòlich á *secas*, sino, hauria protestat contra las versións anucatólicas de alguns dels seus patrocinadors, versións públicas y notorias. Y aixó ens demostra que solsament los candidats carlistas no han de trepitjar la religió al fer propaganda electoral; y en cambi els candidats catòlichs *no carlistas* han de sacrificar los seus sentiments catòlichs en aras dels vots y aquets s' han de conquistar per medi de la sorpresa ó de la forsa.

També hem de recordar á nostre amich Junyent que 'l lastre que porta 'l candidat catalanista es lliberal y molts dels que 'l rodeijan federals, y alguns impiós y masóns. Un d' ells que, á pesar de son catalanisme va en busca de llozers en terras castellanas, sent alguna de sas obras incluídas en l' *Indice*; y además de que 'l tal candidat, en ocasió de que formava part de nostre claustre universitari nostre distingit amich y correligionari don Bartomeu Feliu, res va fer en pro d' aquest senyor y en contra las iras de la gent heretge.

¡Be era prou catòlich práctic el candidat catalanista! mes, el senyor Feliu tenia el gros defecte de ser carlista y aixó bastava per apartarse'n, no tenint altre remey que cambiar de Universitat.

Y proba patent de que es lliberal el lastre que porta 'l candidat es; que ha bastat presentar-lo com á modelo de catòlichs pera dispararli bala rasa els elements militants en la política republicana que 'l patrocinan; no tenint gens de escrupol de passar per adicte á sas ideas en oposició á sos principis catòlichs, á ff de no pérdrer l' apoyo dels federals.

Y altra vegada ve de motllo lo del partit catòlich. ¿Quina proba mes clara volen de la que resulta ara ab motiu de anar á la lluyta un subjecte tingut per bon catòlich, de que aquest dictat se 'l confón sempre ab lo de carlista? Ha bastat presentar-lo com á catòlich pera que se 'l tingués per reaccionari, per carlista; *ergo* 'l partit carlista es l' únich que pot subsistir com essencialment catòlich.

Resta'ns per últim manifestar que esperém molt tranquils la lluyta de demá pera veurer com s' esplican los nous muniyidors electorals catalanistas del districte del Panadés ja sols, ja de brassat ab los federals y ab algun carlista renegat y pera veurer al mateix temps si ab exigencias posadas en joch prop de alguna individualitat que no creyém que 's deixi convéncer poden pescar alguna acta en blanch, que 'ls hi vindrá de perilla y sens escrupol, á pesar de abogar sempre per la puresa del sufragi desde las columnas de *La Renaixensa*.

UN MIQUEL.

CARTA-AVIS

Benvolguda Cristineta:
No us cregueu qu' eixa carteta,
Siga l' esclatar del cor
D' un que per vos pert 'l tino

DE DON CARLOS DE BORBÓN 3'50 pessetas

Pe 'ls de fora, més 0'50 pta. per certificat y franquetx.

Enamorat com un xino;
 No es una carta d' amor.
 D' importància es son objecte
 Y ademés proba es d' afecte
 Que inspira la compassió
 Que us tinch, perque una jugada
 Tenim ja be 'n preparada
 Y heu d' estar ab precaució.
 Els llops que us voltan fent colla,
 Han deixat ja buyda l' olla
 D' honor, rals y dignitat,
 Y vos, fent de tapadora,
 També com ells á tota hora
 Á buydarla heu ajudat.
 ¡Y es clar! La gent ya cansada
 D' aguantar eixa llopada
 Que com vos cobran molts rals
 Ab política fingida,
 Hem d' enjegarlos á dida....
 Y pot ser á cop de pals.
 Volém arreglar la cosa
 Trayent tot lo que fa nosa,
 Escombrant per tot arreu;
 Y siguenthi vos de massa....
 Fàcil es que un' altre casa
 A no tardar habiteu.
 Qui 'ns ha ficat al fandango
 Just es que balli algún tango
 D' aquells mes be 'n repicats;
 Y si no sou balladora
 Creyeume, no espereu l' hora,
 Que 'ls moments ja son contats.
 Arregleu be la maleta
 Benvolguda Cristineta
 Y 'l dos toqueu desseguit;
 Es el consell que puch darvos
 Sens deixarne de pregarvos
 Que tregueu d' ell bon profit.
 Y are qu' esteu avisada
 Deixo la carta acabada
 Que ja agafo mal de cap;
 ¡Que hi farem si tant barrinal....
 Vaja, adeusiau Cristina.
 Que ja tinch buydat el pap.

JOANET GRIPS.

RELIGIOSA

Santa Eugenia, verge

Quan la Espanya goda trobá son sepulcre á las voras del Guadalet, en que los fills de la mitja lluna derrotaren á los de la creu, dirigits per don Rodrigo, á resultas de lo qual los moradors d' Africa, passaren com oleatge terrible, per los confins de la península hispànica, destruhint los santuaris y sacrificant á los fiels de la religió del Crucificat, sembla impossible que al cap de mes de dos sigles de dominació árabe, se contés un sol cristiá en tots sos dominis. Mes la llevó que ab sas hermosas doctrinas havian sembrat los Lleandros é Isidors, tenian de donar son fruit, y aixís nos ho ensenya la historia, per quan en los moments en que la gloria, la fortuna, las arts, la ciencia y tot somreya, donant llustre y esplendorosa fama á la dominació sarracena, baix lo califat de Abderramán ne surt una santa Eugenia, que com blanca y humil coloma canta lloansas al verdader Deu, al que tenia feta la ofrena de sa virginitat, per la qual y per la fe de que estava abrasat son pur cor, per la doctrina del Crucificat doná sa vida, existencia preciosa segada per los infiels perseguidors sempre de Cristo, en lo dia d' avuy del any 923

Lo que es grat á Deu subsisteix, naix, creix y fructifica fins en los paratges mes sechs y pedregosos; be nos ho ensenya en Santa Eugenia, verge, brillant sos virtuts en la mateixa Córdoba, capital del poder moro, en los moments en que menos se podia creurer naturalment pensant, que poguessin sortir rebrots de unas arrels que per espay de tan temps no havian sigut regadas, y per lo tant, faltanlosi la sava vivificadora de la gracia, havian d' haver mort.

¡Quán gran apareix Deu sempre y en totas las sevas obras!

POLITICA

Vintiquatre anys ne son passats, en que per la dia da d' avuy las forsas lleals sostingueren, en la provincia de Castelló de la Plana y en los entorns d' Alcora, un important combat, que si be alcansaren una senyalada victoria els defensors del Rey, hauria sigut un

verdader desastre per los liberals a no haver encogat al valent general Cucala, l' ardiment que 'l dominava, el qual lo portá á empenyar lo combat ab las pocas forsas que comandava, si be valentas y ardorosas, molt inferior en número á las del contrari. Terribles haurian sigut las conseqüencias per las forsas de Cucala, sens l' oportú y necessari auxili, que li doná lo príncep don Alfons ab lo fiel batalló de suavos, decidint el resultat de l' acció, retirantse las forsas lliberals ab son que fe Montenegro á Castelló de la Plana.

Nos ensenya, estimats deixebles, aqueix pas de nostre historia, de que si 'ls valents y nobles guerrillers, incansables y fermos defensors de la Causa Tradicional, haguessin tingut sempre unitat de miras y disposats á sacrificar unas vegadas l' amor propi y altres lo coratje, premeditant las conseqüencias, no obrant sempre per compte propi sino amotllantse á plans estudiats, altres haurian sigut los resultats, coronant de gloria sa santa empresa.

CARTAS DE FORA

Tarrasa, 20 de mars de 1898.

Apreciat senyor MESTRE: Uns quans progressistas de aquesta ciutat, no volguent ser menos que 'ls demés, també han protestat contra 'ls supostos mártirs als anarquistas de Montjuich. Després de no pochi esforsos y reunions han lograt fer una manifestació que resultá l' enterro de 'n Carnestoltas. En el meeting va desbarrarse en gran manera, puig un orador afirmava que dels mals d' Espanya ne tenen la culpa els frares y jesuítas.

¡Pobres progressistas, quina llástima 'm fan!

Lo dia de Sant Joseph los Ferros varen fer una gran festa. Lo gremi dels esclopés varen fer las delicias del públich recitant poesías y cantant el coro la palinodia. L' argent-viu va fer riure molt ab son treball titulat ¡Aren.... gadal! La concurrencia molt escassa y sort de las menegildas y didas.

Hasta un altre dia son affm.

KRACH-CRACH.

Sant Pere de Torelló, mars de 1898.

Senyor MESTRE: Dech notificarli que en nostra població está predicant la Santa Cuaresma l' elocuent orador sagrat Reverent don Pere Febrer. Molts conversions hi haurá sens dupte, puig los fiels hi assisteixen en gran número, veyent ab gust que també n' hi van dels que feya molt temps que no s' acostavan á la iglesia.

Deu vulgui que aquesta vila torni altra vegada á abressarse en la fe de Cristo de la que semblava que s' havia apartat un poch; de altra manera no hi tornarian haverhi mártirs de Cristo com un Pare Badrena del ordre de Sant Agustí; com un Pare Vilanova de la mateixa ordre; sants varons com Joan Joseph Castanyer, bisbe que fou de Vich, com un Pere Vinyeta, canonge de la Catedral de Vich y com un Pare Verdager, missioner apostólich y actual bisbe de las Californias y altres que han demostrat estimar á Deu sobre totas las cosas.

UN FILOSOF DE SANT PERE.

**

Castellar, 20 mars 1898.

Apreciat senyor MESTRE TITAS: Las correspondencias de aquest poble son llegendas ab verdader interés per la gent sensata no solsament pel interés moral que enclouhen si que també pel constant desitj que en ellas s' hi descubreix de evitá abusos, desgraciadament massa frequents en aquesta població de Castellar.

Aixó es lo que á mi me impulsa á escriurer aquesta, ja que la visita que s' ha dignat fernos nostre diputat, senyor Bustillo, dona lloch y ocasió per ferho.

No es mon propósit ofendrer á ningú; molt al contrari, inspirat per rectes sentiments de justicia y desitjós de evitá abusos que 's fan en la persona de tan digne diputat, hi resolt agafá la ploma y explaná llealment mon criteri envers certas cosas que be podrian ser de altra manera y sens perjudici de ningú.

Lo senyor Bustillo, en aquesta visita que s' ha dignat fernos ha tingut paraulas elocuentes envers las classes treballadoras y per lo tan nosaltres protegits no podém abusá de la benevolencia de tan bon home. Dich aixó, perque ab motiu dels elogis que dit senyor ha tingut per la Cooperativa hi sentit á alguns que tenen establiment en lo poble, frases que revelan prou clarament lo disgust que 'ls causaren tals elogis y si examiném bé las causas, no 'ls falta rahó.

Lc senyor Bustillo deu ignorá segurament la competencia que 'ls senyors de la Cooperativa tenen declarada als altres establiments de la població, lo que 'ls perjudica algún tant.

Al declarar-se lo senyor Bustillo protector de la Cooperativa no ho deu pas fe ab intención de fer mal á altres, molt al contrari, ho deu fer perque sab que tots los socis son traba-

lladors y necessitan la protecció de aquells que ho poden fer.

¿Per qué, donchs, los senyors de la ja anomenada Cooperativa declaran competencias als altres establiments del poble? No sé veure 'l per qué, per lo tant, sápigam y entengan que fentho aixis comprometen á tan digne diputat, abusant dels seus favors.

Reconech y no puch menos d' alabá la acció benéfica de las Cooperativas, pero també sé que las tals no han de ser medis pera fer competencias, sino molt al contrari, procurá hi haigin ganancias perque hi pugui haver dividendos, entre els socis, y no per sostenir competencias ruinosas pels demés establiments, y poch honrosas y gens profitosas per la Cooperativa.

Donantli las gracias per la inserció del present escrit, s' ofereix de V. constant deixeble son affm. s. s. q. b. s. m.

E. NIRM.

Ja 't veig, ja, pobre trono com tremolas de tos inmensos crims al vendabal, y també com las teulas espanyolas voldrian, molts, ferte de puntal.

Pro, el clero no-carlista no predica que 'l capellá, polítich no ha de ser? No diu que desde Roma se 'ns predica que dintre 'l temple, ja tenim qué fer?

Rahó té don Oscar:

Hi ha teulas.... (el lector pot continuar.)

VALCARLOS.

XARADA

Ma primera es una nota de la escala musical.

La dos prima, si es ben feta sol ser sempre un bon calmant.

Aquell que beu ab tres una no te pas lo seny cabal

poguent dirse qu' es de líquits

prima tres en castellá

Lo dia que 'l rey empunyi ab la dreta mon total

Espanya quedará neta de la peste liberal.

CLAU-DINAL.

TARGETA ANUNCI

PER CINCH CÉNTIMS DONAN

LO MESTRE TITAS

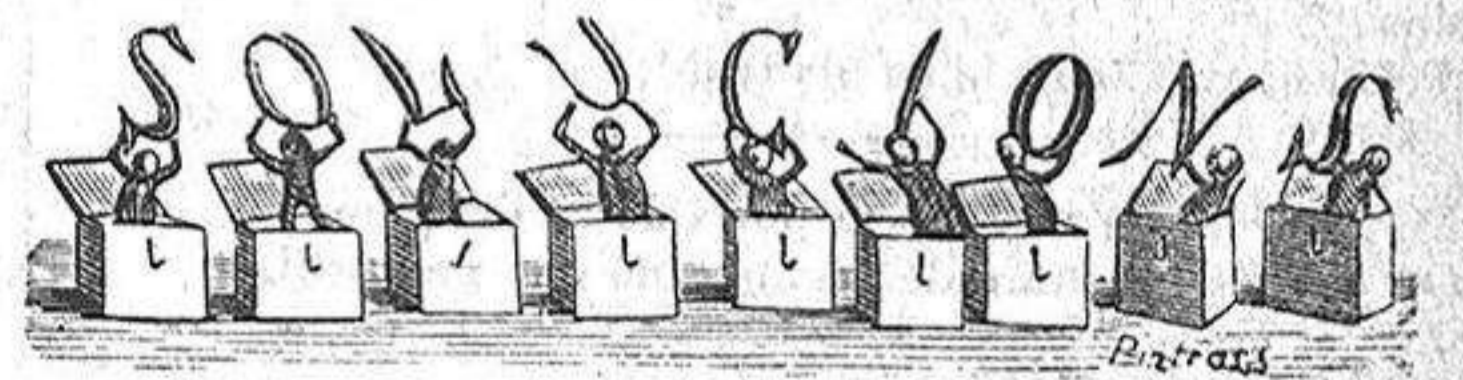
Formar ab la anterior targeta lo següent: 2 noms d' home, 1 nom de dona, 1 poble catalá, 3 parts del cos y 1 signo aritmétich.

GEROGLIFICH

:: + I F I

+ I X T S.

CINTET PANTALEONI.

Xarada: Mistela.

Targeta: María Berta de Rohan.

Endevinalla: La lletra T.

CORRESPONDENCIA

Antolin, ja hem contestat nosaltres.—Oratefrates; no pot ser aquesta senmana.—Pica-Pinyas; va arribar tart; per ser insertada ha de venir el dimars.—Sem; anirá.—Palluch-Manassas; li agraeixo, pero no podem publicar totas las ressenyas del 10 de mars, y ab sentiment li dich.—Aprement de Bisbe; no pot anar.—Fililitas; la senmana próxima li publicarem.—Un estudiant; serveix.—Mastich; no podem publicar ressenyas, com ja he dit; ó per tots ó per cap.—El Bergadá; servirá y molts gracias.—Un deixeble aprofitat; aprofitarem alguna cosa.

Establiment Tipogràfic, Casanova, 13; Barcelona.